

**ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ ЗІ
СТАНДАРТАМИ ЄС**

**ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРУ
«ДІАГНОСТУВАННЯ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ
АМКУ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ І ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИПАДКІВ
ЗМОВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ТОРГІВ»**

Анастасія Каліна

8 жовтня 2014 року

Проект фінансується Європейським Союзом та
виконується консорціумом на чолі з Crown Agents Ltd

Зміст цього звіту є виключно відповідальністю Crown Agents та її партнерів по консорціуму та думки, висловлені у цьому звіті, в жодному разі не відображають погляди EUROPEAID, Європейського Союзу чи будь-яких складових або пов'язаних організацій.

АБРЕВІАТУРИ

АМКУ	Антимонопольний комітет України
ЄС	Європейський Союз
МЕРТ	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Закон про держзакупівлі/Закон	Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10 квітня 2014 року № 1197-VII

ЗМІСТ

	Сторінка
1. Вступ	5
2. Опис семінару	6
<u>Додатки</u>	7
Додаток 1: Програма семінару	8
Додаток 2: Презентація Хайнріха Хьольцлера	9
Додаток 3: Список учасників	13

1. ВСТУП

Проект ЄС “Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС” розпочав свою роботу в Києві 11 листопада 2013 року. Загальною метою Проекту є “зробити свій внесок у розвиток сталого і послідовного управління державними фінансами, шляхом створення всеосяжної і прозорої нормативно-правової бази для здійснення державних закупівель, ефективної інституційної інфраструктури для здійснення державних закупівель, а також шляхом забезпечення підзвітності та цілісності органів державної влади в сфері державних закупівель та розвитку системи державної допомоги в Україні”.

Проект в даний час надає пріоритетну допомогу з питань реформування державних закупівель паралельно з наданням конкретної допомоги щодо необхідних змін у законодавстві про державні закупівлі в Україні. Крім того, Проект підтримує зміцнення МЕРТ і АМКУ в якості основних інституцій, відповідальних у системі державних закупівель України, а також поліпшення координації між цими установами та іншими суб'єктами, відповідальними за фінансовий контроль у сфері державних закупівель.

В рамках роботи щодо посилення інституційного потенціалу в галузі державних закупівель, проект сприяє АМКУ в його ролі як органу з розгляду скарг у сфері державних закупівель. У цьому зв'язку, було отримано запит щодо конкретної допомоги з питань виявлення випадків змов; і, зокрема, запит розробити методичні рекомендації щодо виявлення змов, включаючи методології для пошуку і забезпечення доказів під час розслідувань таких випадків.¹

Семінар, який відбувся 2 жовтня 2014 року, представив **Звіт про розробку інструментів діагностування і методичних рекомендацій для АМКУ щодо виявлення і попередження випадків змов при проведенні торгів**. Крім того, на семінарі були представлені приклади судових справ ЄС щодо розслідувань випадків змов при проведенні торгів. На семінарі були присутні 20 представників² центрального та регіональних відділень АМКУ.

Програма Семінар додається до цього звіту в якості **Додатку 1**.

¹ Компонент 3.2. плану роботи Проекту.

² Список учасників наведено у **Додатку 3** до цього Звіту.

2. ОПИС СЕМІНАРУ

Пан Микола Бараш, виконуючий обов'язки глави АМКУ, відкрив семінар. Він привітав експертів проекту, представив доповідачів і підкреслив важливість тематики даного семінару. Пан Бараш сказав, що питання змов є складним явищем і, що в кінцевому підсумку, має бути зроблено крок в автоматизації. Він також привітав можливість, надану проведенням данного семінару, для розгляду досвіду справ ЄС та підходів країн практик у виявленні та запобіганні випадків змов на торгах.

Керівник Проекту **Д-р Юджин Стюарт** представив Проект та його мету, привітав учасників, та підсумував цілі та зміст даного заходу, що буде проведено старшим експертом доктором Хайнріхом Хьольцлером.

Презентації, які були зроблені **д-ром Хайнріхом Хьольцлером**, «**Методи діагностики і методичні рекомендації щодо виявлення і попередження випадків змов при проведенні торгів в Україні. Обговорення різних рекомендацій (ОЕСР, Швеція, США). Конкретні приклади**» (дивись **Додаток 2**) акцентували увагу на:

- (1) Основні методи для виявлення випадків змов: помилки, скарги, інформаторство, поблажливість (програма пом'якшення відповідальності), випадкове виявлення, змова між учасниками, комп'ютерний моніторинг;
- (2) Індикатори для виявлення змов відповідно до шведського керівництва: підозріло високі ціни, підозріло непослідовні ціни, підозріла відмінність між цінами або підозріло схожі ціни;
- (3) 3 приклади прецедентного права ЄС (Німеччина, Італія) і один приклад у США.

Після доповіді учасниками було обговорено ряд питань і акцент був зроблений на специфіці передового досвіду ЄС в частині правового регулювання випадків змов. Оскільки під час презентації підкреслювалося, що в більшість справ ЄС щодо випадків змов виникла через інформаторів або фірми, які скористувалися програмою пом'якшення відповідальності, дискусія була зосереджена в основному на цих методиках - плата інформаторам, застосування штрафів в ЄС. Подальше обговорення стосувалося лазівок в судовій системі України та проблеми забезпечення виконання судових рішень.

У своєму **заключному слові**, доктор Стюарт подякував д-ру Хайнріху Хьольцлеру за його змістовні виступи і зазначив, семінар дійсно викликав зацікавленість тематикою і привніс деякі чіткі ідеї щодо того, що можна зробити, щоб поліпшити якість виявлення випадків змов у державних закупівлях. Він додав, що повний звіт буде доступна найближчим часом англійською та українською мовами на веб-сайті проекту: www.eupublicprocurement.org.ua.

ДОДАТКИ

Додаток 1: Програма семінару

Додаток 2: Презентація Хайнріха Хьольцлера

Додаток 3: Список учасників

ДОДАТОК 1

Семінар «Діагностування і методичні рекомендації для АМКУ щодо виявлення і попередження випадків змов при проведенні торгів»

Програма

Дата: 02 жовтня 2014 року (четвер), 10.00 – 12.30

Місце: м. Київ, вул. Урицького, 45, конференц-зала АМКУ

10.00 – 10.15 **Вітальне слово і відкриття**

Виступаючі:

Микола Бараш, В.О. Голови АМКУ

Борис Філіпов, *Аташе*, Координатор сектору «Розвиток приватного сектору» Представництва ЄС в Україні

Юджин Стюарт, Керівник Проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»

10.15 – 11.30 **Методи діагностики і методичні рекомендації щодо виявлення і попередження випадків змов при проведенні торгів в Україні. Обговорення різних рекомендацій (ОЕСР, Швеція, США). Конкретні приклади.**

Доповідач: **Хайнріх Хьольцлер**, провідний експерт з питань державних закупівель Проекту ЄС

11.30 – 11.45 *Перерва на каву*

11.45 – 12.20 **Питання та відповіді: відкрита дискусія**

Модератор: **Хайнріх Хьольцлер**, провідний експерт з питань державних закупівель Проекту ЄС

12.20 – 12.30 **Підбиття підсумків та завершення**

ДОДАТОК 2

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ХАЙНРІХА ХЬОЛЬЦЛЕРА

ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ ЗІ
СТАНДАРТАМИ ЄС

**Розробка інструментів діагностування і
рекомендацій для АМКУ
щодо виявлення і попередження випадків
змов при проведенні торгів**

АМКУ, Київ, 02 жовтня 2014 року
Д-р Хайнріх Хьольцлер

Проект фінансується Європейським
Союзом і реалізується консорціумом на
чолі з компанією (Crown Agents Ltd)

План практичного семінару

- Економічна сторона проблеми
- Змови і корупція
- Чому економічна теорія не є всеохоплюючою?
- Приклад: Змова між учасниками картелю
- Приклад: Порівняння цінових пропозицій

Приклад: Шведські рекомендації щодо аналізу цінових пропозицій

- Підозріло високі ціни
- Необґрунтовані ціни
- Підозріло відмінні ціни
- Підозріло однакові ціни

Запитання до АМКУ

- 60 випадків змов за 5 місяців: як?
- Які особливості ринку закупівель?
- Скільки державних службовців працюють у цій сфері?
- Як викрити спробу змови, окрім як на підставі помилок, допущених у пропозиціях?

Рекомендації ОЕСР

1. Особливості структури конкретного ринкову
2. Контактуювання між учасниками
3. Ознаки обміну інформацією
4. Відносини між учасниками
5. Підозріла статистика результатів торгів
6. Незвичайна поведінка
7. Подібні пропозиції

Рекомендації США щодо торгів у будівельній галузі (дороги і аеропорти)

- Історична довідка
- Попередній відбір кандидатів
- Конкретні рекомендації для замовників:
 - нерозголошення розрахункової вартості проекту
 - попередній кваліфікаційний відбір
 - вимога вказувати у пропозиції детальний кошторис за всіма статтями, а не загальну суму
 - вимога повідомляти про участь у спільних підприємствах, партнерів, субпідрядників, постачальників (додаткові дані)

Рекомендації США (продовження)

- порівняння цін на різних регіональних ринках і аналіз розрахунків
- регулярні антимонопольні перевірки
- загальнонаціональна електронна система моніторингу торгів
- програмне забезпечення для виявлення підозрілих пропозицій

Рекомендації для АМКУ

Непрямі заходи

- Підвищення правової обізнаності громадськості
- Удосконалення програми звільнення від відповідальності

Прямі заходи

- Розширення штату працівників АМКУ, відповідальних за розслідування випадків змов
- Перевірка підозрілих обставин і деталей
- Запровадження електронної системи постійного моніторингу

ДОДАТОК 3

СПИСОК УЧАСНИКІВ

№	ПІБ	Організація
1.	Микола Бараш	В.О. Голови АМКУ
2.	Юджин Стюарт	Керівник проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»
3.	Хайнріх Хьольцлер	Провідний експерт з питань державних закупівель проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»
4.	Валентин Деревянкін	Заступник керівника проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»
5.	Стін Брун-Нільсен	Провідний експерт з питань державних закупівель проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»
6.	Анастасія Каліна	Експерт проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»
7.	Анна Артеменко	Директор Департаменту, АМКУ
8.	Коваль Р.С.	Директор Департаменту з питань оскаржень рішень в сфері державних закупівель
9.	Удовіченко В.Г.	Начальник відділу розслідувань окремих видів антиконкурентних узгоджених дій
10.	Мінченко Г.О.	Головний експерт відділу розслідувань окремих видів антиконкурентних узгоджених дій
11.	Богаченко-Мішевська І.С.	Головний експерт відділу розслідувань окремих видів антиконкурентних узгоджених дій
12.	Антощак Т.І.	Головний експерт Львівського обласного територіального відділення
13.	Чернега В.П.	Головний спеціаліст Вінницького обласного територіального відділення
14.	Одобецька В.В.	Головний спеціаліст Вінницького обласного територіального відділення
15.	Трикоз А.В.	Заступник начальника відділу Дніпропетровського обласного територіального відділення

ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ ЗІ СТАНДАРТАМИ ЄС

16.	Сушко С.С.	Начальник відділу Донецького обласного територіального відділення
17.	Литовченко І.Г.	Заступник голови Київського міського територіального відділення
18.	Коваленко В.П.	Начальник відділу Київського міського територіального відділення
19.	Вансович О.В.	Заступник начальника відділу Київського міського територіального відділення
20.	Білянський О.І.	Начальник відділу Київського обласного територіального відділення
21.	Москаленко Ю.Ю.	Провідний спеціаліст Київського обласного територіального відділення
22.	Левченко М.В.	Головний спеціаліст- юрисконсульт Київського обласного територіального відділення
23.	Захарченко Л.Е.	Головний спеціаліст Київського обласного територіального відділення
24.	Анна Стюарт	Адміністратор проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС»

